

ORGANIZACJA INFORMACJI W BLOGACH O FILMACH I SERIALACH. PROPOZYCJA OPTYMALIZACJI POD KĄTEM POTRZEB UŻYTKOWNIKÓW

Tematem niniejszego artykułu jest zagadnienie organizacji informacji w blogach na temat filmów i seriali. Przedstawiłam w nim wyłącznie zagadnienie organizacji informacji na stronach internetowych należących do Web 2.0, a więc projektowanie serwisów zgodnie z zasadami sformułowanymi przez architekturę informacji oraz wykorzystanie elementów Web 2.0 adekwatnych do potrzeb użytkowników. Głównym celem pracy było wyszczególnienie najbardziej korzystnych rozwiązań architektonicznych stosowanych przez blogerów zajmujących się kulturą popularną. Informacje uzyskane podczas analizy blogów wykorzystałam do utworzenia projektu optymalizacji bloga o filmach i serialach – *221B Baker Street*.

ORGANIZACJA INFORMACJI NA STRONACH INTERNETOWYCH

Organizacja informacji to dyscyplina naukowa wchodząca w zakres informacji naukowej, zajmująca się zagadnieniami dotyczącymi porządkowania informacji oraz ułatwiania dostępu do informacji. Termin *organizacja informacji* stosowany jest na przemian z pojęciem *organizacja wiedzy*¹. Początkowo organizacja wiedzy stosowana była przede wszystkim w bibliotekarstwie i miała na celu opracowywanie wygodnych metod klasyfikacji zbiorów, obecnie co raz częściej wykorzystuje się ją do porządkowania informacji zapisanych w formie cyfrowej. Głównym celem nauk o informacji jest zaspokojenie potrzeb informacyjnych użytkowników, dlatego zrozumienie i poznanie tych potrzeb stanowi ważny element badań także w tej dziedzinie. Organizacja informacji w środowisku cyfrowym zajmuje się m.in. projektowaniem systemów i języków informacyjno-wyszukiwawczych dla bibliotek cyfrowych i baz danych, rozmieszczeniem informacji w serwisach internetowych oraz ewaluacją i usprawnianiem wdrożonych rozwiązań. Artykuł dotyczy wyłącznie zagadnienia organizowania treści w obrębie serwisu internetowego, a więc nadawania struktury,

¹ B. Sosińska-Kalata, Barbara, *Systemy organizacji wiedzy w środowisku sieciowym*, [online] <http://bbc.uw.edu.pl/Content/20/12.pdf> [dostęp: 5.05.2015].

organizowania, etykietowania zawartości serwisów oraz wykorzystania narzędzi Web 2.0. Nadawanie struktury to podstawowy element organizacji informacji na stronach WWW, który polega na wyodrębnieniu najważniejszych bloków danych i rozplanowaniu ich według logicznego schematu, z uwzględnieniem zachodzących między nimi relacji. Kolejnym etapem jest organizowanie informacji zawartych w strukturze strony, czyli grupowanie ich w szczegółowo określone kategorie. Trzecim elementem organizacji informacji w serwisie WWW jest etykietowanie, czyli opisanie kategorii za pomocą zwięzłych etykiet tekstowych lub ikon, które dzięki hiperłączom stanowią bezpośrednie odnośniki do określonych treści². W serwisach Web 2.0 konieczne jest także uwzględnienie różnorodnych narzędzi umożliwiających użytkownikom współtworzenie treści. Badania w zakresie organizacji informacji na stronach internetowych prowadzone są przez architekturę informacji.

ARCHITEKTURA INFORMACJI

Architektura informacji jest nauką zajmującą się projektowaniem i organizowaniem struktury przestrzeni informacyjnej w celu umożliwienia użytkownikom dostępu do informacji, a także ich przechowywania i wykorzystywania. Historia architektury informacji sięga 1976 roku, gdy po raz pierwszy użył tego terminu Richard Saul Wurman. Początkowo był on używany w kontekście tworzenia i zarządzania komunikatami informacyjnymi, lecz po powstaniu i upowszechnieniu Internetu głównym obszarem zainteresowań tej nauki stała się organizacja treści na stronach internetowych³. Ważnym aspektem architektury informacji jest poznanie potrzeb informacyjnych użytkowników, najczęściej stosowanych przez nich metod pozyskiwania informacji i preferowanych rozwiązań architektonicznych na stronach internetowych oraz wykorzystanie tej wiedzy do wdrażania w projektach optymalnych rozwiązań⁴. Zapewnienie użytkownikom optymalnego dostępu do informacji możliwe jest dzięki dostosowaniu poszczególnych elementów architektury informacji do typu i tematyki serwisu, a także rodzaju zawartych w nim treści. Należy także uwzględnić preferencje i charakterystyczne zachowania informacyjne odbiorców serwisu. Louis Rosenfeld i Peter Morville wyodrębnili cztery podstawowe systemy będące nieodłącznym elementem spójnego

² P. Morville, L. Rosenfeld, *Architektura informacji w serwisach internetowych : projektowanie dużych serwisów internetowych*, Gliwice 2003, s. 21.

³ S. Skórka, *Architektura informacji: nowy kierunek rozwoju informacji naukowej*, „EBIB” 2002, nr 11, [online] <http://www.ebib.pl/2002/40/skorka.php> [dostęp: 13.02.2015].

⁴ P. Morville, L. Rosenfeld, s. 47.

systemu informacyjno-wyszukiwawczego, do których zaliczyli systemy: organizacyjny, etykietowania, nawigacyjny i wyszukiwania⁵.

System organizacyjny określa sposób, w jaki informacja podzielona jest na kategorie. Od poprawnej organizacji informacji w serwisie zależy czy jego zawartość jest czytelnie rozmieszczona i dostępna dla użytkownika. Według Louisa Rosenfelda i Petera Morville'a można wyróżnić dwa schematy organizacji informacji: dokładny, czyli system złożony z wzajemnie wykluczających się kategorii oraz niedokładny, złożony z niewykluczających się kategorii⁶. Sposób przeglądania treści w serwisie określają struktury organizacyjne. Wyróżnia się trzy podstawowe rodzaje struktur:

- hierarchię – zwana także taksonomią, polega na uporządkowaniu kategorii i podkategorii w strukturę drzewiastą,
- model zorganizowany bazodanowo – struktura, w której każde pole stanowi odrębny rekord,
- hipertekst – struktura złożona z informacji połączonych ze sobą za pomocą hiperłączy (linków, odnośników)⁷.

Rysunek 1. Rodzaje struktur organizacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Morville, L. Rosenfeld, *Architektura informacji w serwisach internetowych : projektowanie dużych serwisów internetowych*, Gliwice 2003, s. 87–95.

System etykietowania określa sposób, w jaki informacje takie jak nagłówki, tytuły, nazwy kategorii i linki są wyrażone w serwisie. Podstawowym narzędziem tego systemu jest etykieta, czyli graficzna, tekstowa lub graficzno-tekstowa reprezentacja informacji. System

⁵ Tamże, s. 13.

⁶ Tamże, s. 70–86.

⁷ Tamże, s. 87–95.

etykietowania pośredniczy między użytkownikiem a zawartością serwisu, dlatego powinien być spójny z pozostałymi systemami wchodzącymi w skład architektury informacji i ściśle dostosowany do potrzeb użytkownika. Najczęściej wykorzystywane są etykiety tekstowe, za pomocą których wyrażone są podstawowe informacje na temat organizacji serwisu takie jak nagłówki, czy nazwy kategorii. Często etykiety tekstowe są także częścią systemu nawigacyjnego, odsyłając za pomocą hiperłączy do poszczególnych elementów serwisu. Etykiety obrazkowe, czyli ikony odzwierciedlają informacje za pomocą znaków graficznych. W przeciwieństwie do etykiet tekstowych, które przedstawiają informacje dosłownie, ikony często są niejednoznaczne⁸.

Rysunek 2. Rodzaje etykiet

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Morville, L. Rosenfeld, *Architektura informacji w serwisach internetowych : projektowanie dużych serwisów internetowych*, Gliwice 2003, s. 114.

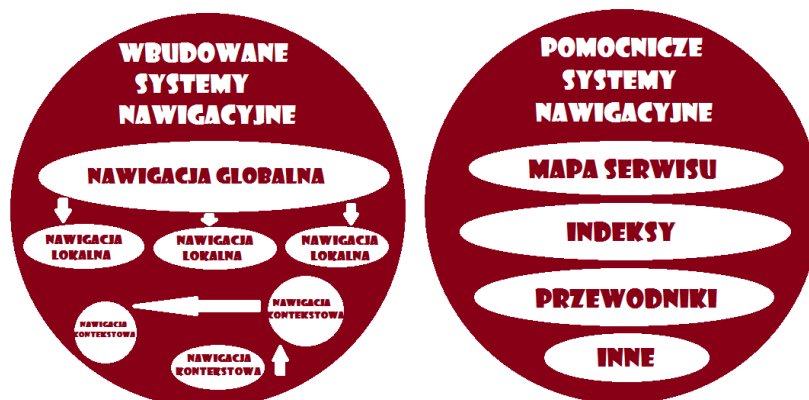
System nawigacyjny łączy wszystkie elementy znajdujące się w serwisie, dzięki niemu możliwe jest przemieszczanie się między znajdującymi się w nim treściami i swobodne przeglądanie ich według przyjętego schematu organizacyjnego. Według L. Rosenfelda i P. Morville'a istnieją dwa podstawowe rodzaje systemów nawigacyjnych:

- wbudowane systemy nawigacyjne: stanowią szkielet serwisu www, w ich skład wchodzi trzy wzajemnie uzupełniające się typy systemów: nawigacja globalna, lokalna i kontekstowa. Nawigacja globalna obejmuje podstawowe działy i kategorie w jakie pogrupowane są informacje w serwisie, nawigacja lokalna dzieli informacje na podkategorie wewnątrz nawigacji globalnej, a nawigacja kontekstowa pełni funkcję pomocniczą, łącząc powiązane ze sobą informacje z różnych miejsc serwisu;

⁸ Tamże, s. 114.

- pomocnicze systemy nawigacyjne: nie stanowią integralnego elementu szkieletu serwisu, odzwierciedlają za to jego strukturę i ułatwiają szybkie odnalezienie poszukiwanej informacji. Są to przede wszystkim mapy serwisu, indeksy i przewodniki⁹.

Rysunek 3. Rodzaje systemów nawigacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Morville, L. Rosenfeld, *Architektura informacji w serwisach internetowych : projektowanie dużych serwisów internetowych*, Gliwice 2003, s. 132.

System wyszukiwania tworzy wbudowana w serwis wyszukiwarka, umożliwiająca przeszukiwanie zawartości strony pod kątem określonych kryteriów, najczęściej słów kluczowych oraz sortowanie i zawężanie wyników wyszukiwania. Nie jest to konieczny element architektury informacji¹⁰. Jeśli treść serwisu nie jest nadmiernie obszerna i możliwe jest odzwierciedlenie jej zawartości za pomocą systemów nawigacyjnych, to wyszukiwarka jest elementem zbędnym. Wyjątkiem są strony o charakterze czysto informacyjnym zawierające dużą ilość danych, w których wyszukiwanie jest skuteczniejszą metodą na dotarcie do informacji, niż przeglądanie¹¹.

Istotne dla architektury informacji są także elementy dodatkowe instalowane na stronach. Serwisy typu Web 2.0 wykorzystuje liczne narzędzia usprawniające tworzenie stron internetowych, udostępnianie i odbiór treści. Przykładami powszechnie wykorzystywanych narzędzi są: CMS (*Content Management System*), API (*Application Programming Interface*), AJAX (*Asynchronous JavaScript and XML*) i Flash. Ponadto niezbędnymi elementami serwisów Web 2.0 są wtyczki i aplikacje pozwalające na wykonywanie na stronach

⁹ Tamże, s. 132.

¹⁰ Tamże, s. 159.

¹¹ Tamże, s. 160.

różnorodnych operacji. Są to zazwyczaj drobne dodatki instalowane aby umożliwić użytkownikom aktywne współtworzenie strony, personalizację i filtrowanie zawartości serwisu. Należą do nich np.: wtyczki pozwalające na dodawanie komentarzy pod opublikowanymi materiałami, fora dyskusyjne, wtyczki serwisów społecznościowych, opcje filtrowania wyświetlanych treści i optymalizacji wyglądu strony, narzędzia do publikowania materiałów, formularze zapytań, odtwarzacze multimedialne, pole subskrypcji, linki i odnośniki do innych stron lub elementów serwisu.

WEB 2.0

Obecnie podstawowym narzędziem umożliwiającym powszechny dostęp do kultury na całym świecie jest Internet. Pozwala on nie tylko na bierny odbiór zamieszczonych na stronach WWW materiałów, ale także na tworzenie i publikowanie własnych treści - wiąże się to z pojęciem *nowych nowych mediów*, czyli różnych form kreatywnej działalności internetowej. Nowe nowe media są w większości oparte na technologii Web 2.0, a dostęp do nich jest bezpłatny. Paul Levinson, twórca teorii nowych nowych mediów uważa, że przede wszystkim utrwalają one osiągnięcia nowych mediów takich jak radio czy telewizja. Dzieje się tak, ponieważ Internet pozwala użytkownikom na dostosowanie odbioru dowolnych treści do rytmu własnego życia, a nie na odwrót, jak w przypadku nowych mediów, które emitują konkretne treści o ściśle ustalonych porach¹². Web 2.0 to przeciwieństwo klasycznego modelu tworzenia stron internetowych, który uznawał serwisy internetowe za odrębne, zamknięte witryny przystosowane do odbioru zamieszczonych na nim treści. Podstawowym założeniem Web 2.0 jest wykorzystanie narzędzi i możliwości Internetu w sposób pozwalający na wspólne tworzenie treści przez użytkowników. Zawartość serwisu Web 2.0 stanowią więc nie tylko materiały opublikowane przez autorów, ale także wszelkie przejawy działalności odbiorców, którzy poprzez korzystanie z serwisu stają się jego twórcami. Do najważniejszych form Web 2.0 należą blogi, portale społecznościowe, fora i serwisy Wiki. W artykule zajęto się zagadnieniem blogów, ze względu na to, że są one typowym przykładem Web 2.0, a więc zawierają wszystkie najważniejsze cechy charakterystyczne dla stron WWW tego typu. Blogi nie funkcjonują w sieci Web 1.0, ponieważ są oparte przede wszystkim na komunikacji autorów z użytkownikami, którą umożliwia wyłącznie zastosowanie narzędzi i rozwiązań właściwych dla Web 2.0. Także architektura informacji w serwisach Web 1.0 i Web 2.0 znacznie się różni. Strony Web 1.0 są statyczne i nastawione na bierny odbiór

¹² P. Levinson, *Nowe nowe media*, Kraków 2010, s. 14.

zamieszczonych na nich treści, dlatego nie jest konieczne zamieszczanie na nich elementów umożliwiających użytkownikom interakcję z serwisem. Zazwyczaj tworzą zamknięte kompozycje, nieprzystosowane do częstych aktualizacji zawartości, w których najważniejsze jest właściwe podzielenie informacji na kategorie. Strony Web 2.0 są z kolei serwisami dynamicznymi, regularnie aktualizowanymi, zawierającymi dużą liczbę elementów pozwalających użytkownikom na aktywne uczestnictwo w publikowaniu treści. Ze względu na częste aktualizacje, podział opublikowanych materiałów na kategorie nie jest tak klarowny, jak na stronach Web 1.0 i podlega ciągłym zmianom. Priorytetem w ich przypadku nie jest tworzenie zamkniętych klasyfikacji, tylko zapewnienie wygodnego dostępu do publikowanych danych.

ANALIZA ORGANIZACJI INFORMACJI W WYBRANYCH BLOGACH O FILMACH I SERIALACH

Organizacja informacji w blogach o tematyce popkulturowej zawiera wiele charakterystycznych elementów, dzięki którym użytkownicy bez problemu identyfikują charakter i przeznaczenie tych stron oraz odnajdują poszukiwane przez nich treści. Architektura informacji pozwala uporządkować wszystkie informacje znajdujące się na stronach oraz wyodrębnić najwygodniejsze i najczęściej stosowane schematy organizacyjne. Nie wszystkie blogi są w pełni zoptymalizowane pod kątem potrzeb użytkowników. W celu wyróżnienia najkorzystniejszych dla tego typu blogów rozwiązań, wybrano do analizy dwa popularne, lecz różniące się formą i tematyką blogi dotyczące przede wszystkim filmów i seriali – *Zwierz Popkulturalny* i *Horror Fixxx*. Obydwa blogi są stronami istotnymi w środowisku kinomanów, popularnymi, prowadzonymi od wielu lat, często stanowią one wzór do naśladowania dla mniej doświadczonych blogerów. Autorzy tych blogów na bieżąco uaktualniają szablony swoich stron w zależności od własnych potrzeb oraz w odpowiedzi na wymagania użytkowników.

ZWIERZ POPKULTURALNY – BLOG POŚWIĘCONY KULTURZE POPULARNEJ

Zwierz Popkulturalny to blog o popkulturze prowadzony od 2009 roku przez doktorantkę Uniwersytetu Warszawskiego – Katarzynę Czajkę. Znajdują się tam przede wszystkim recenzje filmów i seriali oraz analizy i luźne refleksje na temat zagadnień dotyczących kina,

telewizji i osób związanych z przemysłem filmowym i telewizyjnym. Wpisy od sześciu lat publikowane są na blogu codziennie. Początkowo *Zwierz Popkulturalny* funkcjonował jako blog założony na platformie Blox, 4.05.2013 autorka przeniosła go na własny serwer. K. Czajka prowadzi też strony w kilku serwisach społecznościowych, pisze artykuły dla portalu Onet.pl, udziela się na grupowym blogu o serialach *Seryjni* (<http://seryjni.blog.polityka.pl/>), a także współtworzy podcast o tematyce popkulturowej. Wokół *Zwierza* gromadzi się społeczność fanów specyficznych filmów i seriali, zainteresowanych przede wszystkim kulturą brytyjską. *Zwierz* posiada własne logo, zaprojektowane przez artystkę Maję Lulek – przedstawia ono nazwę bloga na tle zielonego dymku oraz minimalistyczną, szarą mysz. Warstwa wizualna bloga dostosowana jest do estetyki loga. Strona jest czytelna, dobrze rozplanowana.

Zdjęcie 1. Strona główna bloga *Zwierz Popkulturalny*

Źródło: K. Czajka, *Zwierz Popkulturalny*, [online] <http://zpopk.pl/> [dostęp: 22.10.2015].

Zwierz wykorzystuje dostępną przestrzeń w sposób przemyślany i uporządkowany, dzięki czemu pomimo dużej ilości danych, użytkownicy nie mają wrażenia przesytu informacjami. Każdy wpis rozpoczyna się od zdjęcia, które wykorzystywane jest jako miniatura podczas udostępniania go w innych serwisach. Na stronach poszczególnych wpisów boczna szpalta

jest ukryta, dzięki czemu dodatkowe elementy nie rozpraszają użytkowników podczas czytania długich tekstów. Pod nagłówkiem bloga wyróżniono sześć stron z istotnymi informacjami na temat bloga, autorki, spraw formalnych i organizacyjnych. Nie są to kategorie do których przypisano zawartość serwisu, tylko niezależne strony z wyróżnionymi, często poszukiwanymi przez czytelników informacjami. *Zwierz Popkulturalny* dzieli swoje wpisy na kategorie. Posty często przyporządkowane są do kilku kategorii na raz, schemat organizacji informacji jest więc niedokładny. Struktura organizacyjna jest z kolei hipertekstowa. Na blogu nie ma kompletnego spisu kategorii, przydzielanie ich do poszczególnych postów działa na zasadzie tagów. Istotną rolę odgrywają także hiperłącza obecne w tekście, przekierowujące czytelników do powiązanych wpisów.

Zawartość bloga oznaczana jest za pomocą etykiet tekstowych, ponadto wykorzystywane są trzy rodzaje etykiet graficznych, takie jak:

- loga portali społecznościowych przekierowujące za pomocą hiperłącza do profili *Zwierz Popkulturalnego* w serwisach Facebook, Google +, Instagram, Tumblr, Twitter i Youtube,
- ikony pod wpisami umożliwiające: udostępnienie wpisu na portalach Facebook, Twitter i Digg, udostępnienie w pozostałych popularnych serwisach oraz drukowanie,
- lupa rozwijająca okno wyszukiwania i strzałki służące do wczytania kolejnej lub poprzedniej strony.

Nawigacja globalna i lokalna na blogu *Zwierz Popkulturalnego* nie pełni istotnej roli w porządkowaniu informacji. Sześć wyróżnionych pod nagłówkiem stron funkcjonuje jako nawigacja globalna ułatwiająca dostęp do informacji o blogu. Strony nie odnoszą się jednak do najważniejszej części, czyli wpisów, które są uporządkowane jedynie za pomocą tagów, określających kategorię tematyczną. Wpisy na blogu są uporządkowane chronologicznie, możliwe jest więc przeglądanie ich według kolejności opublikowania. W tym celu pomocne jest archiwum. Rozbudowana jest za to nawigacja kontekstowa, która umożliwia szybkie odnalezienie wpisów powiązanych z aktualnie przeglądanyimi postami. *Zwierz* regularnie wykorzystuje hiperłącza, ponadto pod każdym wpisem generowane są automatyczne odnośniki do trzech losowych wpisów. W dwóch miejscach znajdują się odnośniki do pięciu najnowszych postów na blogu. Odnajdywanie konkretnych treści za pomocą przeglądania jest czasochłonne i polega na przeglądaniu wszystkich wpisów w kolejności ich opublikowania, dlatego w tym celu najlepiej wykorzystać wyszukiwarkę. Rolę nawigacji pomocniczej pełni

archiwum zawierające wykaz wszystkich wpisów z określonych miesięcy. Ze względu na dużą liczbę publikowanych na blogu materiałów, szeroki zakres tematyczny i słabo rozwinięty system klasyfikacji treści, wyszukiwarka pełni tu podstawową rolę w odnajdywaniu informacji.

Na blogu położono duży nacisk na kontakt z czytelnikami, dlatego *Zwierz Popkulturalny* wykorzystuje elementy Web 2.0 oraz aktywnie udziela się na portalach społecznościowych. Do dodatkowych elementów wykorzystywanych na stronie należą:

- komentarze – dzięki zainstalowaniu wtyczki Disqus, czyli zewnętrznego systemu dyskusyjnego, po zalogowaniu możliwe jest dodawanie i ocenianie komentarzy, sortowanie ich według czasu dodania lub oceny, odpowiadanie na komentarze innych czytelników, polecenie i udostępnianie dyskusji, subskrypcja. Pod aktualnymi komentarzami wyświetlane są losowe komentarze zamieszczone na blogu, wraz z odnośnikami do komentowanych wpisów. Jest to rozbudowany, niezależny system dyskusyjny, stosowany przede wszystkim na blogach opierających się w dużej mierze na aktywności użytkowników,
- wtyczki serwisu Facebook wraz z licznikiem rejestrującym aktywność pod wpisem. Są to dwa przyciski: *like* i *share*, umożliwiające polubienie oraz udostępnienie wpisu. Obydwie opcje skutkują wyświetleniem informacji o wpisie na prywatnym profilu na Facebooku,
- dodatkowe wtyczki służące do udostępniania wpisu w serwisach społecznościowych oraz drukowania treści,
- wtyczka wyświetlająca podstawowe informacje na temat profilu *Zwierza* na Facebooku: nazwę, logo, liczbę obserwujących stronę oraz miniatury losowo wybranych osób obserwujących profil,
- *askbox*, wtyczka serwisu *ask.fm* czyli okno służące do wysyłania pytań bezpośrednio do autorki oraz . Jest ono, publikowania ich wraz z udzielonymi odpowiedziami,
- wtyczki tworzące automatycznie spisy: pięciu najnowszych wpisów *Zwierza* oraz pięciu najnowszych komentarzy. Wtyczki umieszczone są na dole strony, pod wpisami i komentarzami,
- odnośniki do innych stron, z którymi współpracuje *Zwierz Popkulturalny*¹³.

¹³ K. Czajka, *Zwierz Popkulturalny*, [online] <http://zpopk.pl/> [dostęp: 22.10.2015].

HORROR FIXXX – MIKROBLOG NA TEMAT HORRORÓW

Horror Fixxx to mikroblog utworzony na platformie Tumblr. Powstał on w 2010 roku i prowadzony jest przez wieloletniego miłośnika horrorów, Tommy'ego. Strona dotyczy filmów, seriali oraz innych form artystycznych, które można zakwalifikować do gatunku horror. Na blogu publikowane są przede wszystkim plakaty, zdjęcia i gify pochodzące z filmów i seriali, przerażające zdjęcia z innych źródeł, straszne historie, a także zestawienia horrorów i cotygodniowe recenzje wybranego filmu. Wygląd bloga dostosowany jest do tematyki, której dotyczy. Dominują ciemne barwy z zielonymi akcentami i szarą czcionką. Nagłówek przedstawia logo strony zapisane charakterystyczną czcionką i wizerunek Maxa Schrecka jako wampira w filmie *Nosferatu – symfonia grozy* - pierwszej kinowej adaptacji *Draculi* z 1922 roku. Strona jest przejrzysta, nie przeładowana zbędnymi informacjami.

Zdjęcie 2. Strona główna *Horror Fixxx*

Źródło: Tommy, *Horror Fixxx*, [online] <http://horrorfixxx.tumblr.com/> [dostęp: 22.10.2015].

Na blogu *Horror Fixxx* zastosowano schemat organizacyjny niedokładny, co oznacza, że treść podzielono na niewykluczające się kategorie. Dzięki temu rozwiązaniu wpisy mogą być przypisane do kilku różnych działów. Na pierwszym planie wyróżniono pięć działów nieobjętych systemem kategoryzowania treści. Po prawej stronie zamieszczono podział na kategorie, które przypisano do wpisów za pomocą tagów. Na *Horror Fixxx* zastosowano trzy niezależne rodzaje klasyfikacji: ze względu na rodzaj dodawanego wpisu, dział tematyczny

oraz konkretny film/serial, którego dotyczy post. Ponieważ ważną rolę w organizacji informacji pełnią także zamieszczone pod wpisami tagi, struktura organizacyjna bloga tworzy hierarchię z elementami hipertekstu.

Na blogu *Horror Fixxx* wykorzystano przede wszystkim etykiety tekstowe, których wygląd jest spójny z warstwą wizualną bloga. Obok wykazu głównych działów zamieszczono dwie etykiety graficzno-tekstowe, będące odnośnikami do najważniejszych stron związanych z blogiem: *The Horror Network* i twittera *Horror Fixxx*. Są to jedyne etykiety z dodatkowym elementem graficznym - oprócz nazwy stron, do których odsyłają zawierają także ich oficjalne loga. Nawigacja globalna *Horror Fixxx* składa się z pięciu głównych działów wyróżnionych pod nagłówkiem, tam właśnie można znaleźć podstawowe dane na temat bloga oraz stronę główną, zawierającą najważniejszą część - wpisy. Nawigacja lokalna oparta jest na folksonomii, tworzy ją rozbudowany system tagów, za pomocą którego podzielono wszystkie wpisy na niewykluczające się wzajemnie kategorie. Wykazy tytułów filmów i seriali, będące zazwyczaj elementem pomocniczym systemu nawigacyjnego, tu pełnią istotną funkcję i umożliwiają przeglądanie treści. Obecna jest także nawigacja kontekstowa, łącząca różne elementy serwisu za pomocą hiperłączy. Chociaż strona jest przystosowana przede wszystkim do przeglądania treści, zawiera także prostą wyszukiwarkę.

Platforma Tumblr posiada rozbudowany system interakcji między blogami. Strona główna zawiera wyszukiwarkę, która rejestruje wszystkie posty opublikowane na publicznie dostępnych blogach (blogi prywatne mogą być ukryte lub wyłączone z wyszukiwania), możliwe jest także przeszukiwanie całego serwisu za pomocą tagów. Interakcję między blogami ułatwia także kilka elementów obecnych na wszystkich stronach, do których należy:

- opcja dodawania wpisu do ulubionych wyrażona za pomocą etykiety graficznej umieszczonej pod każdym postem,
- opcja reblogowania wpisu, czyli udostępniania go na własnym blogu, także wyrażona za pomocą etykiety graficznej umieszczonej pod postami. Podczas reblogowania wpisu można dodać do niego własny komentarz, który odnotowywany jest pod wpisem oryginalnym,
- rejestrowanie liczby i listy interakcji, które wykonali użytkownicy w związku z danym postem,
- lista tagów przypisanych do danego wpisu.

Ponadto w prawym, górnym rogu wszystkich blogów znajdują się dwa niewielkie elementy: opcja obserwowania bloga oraz ikona Tumblr, przekierowująca niezalogowanych

użytkowników do formularza rejestracji. Zalogowani użytkownicy widzą zamiast niej ikonę przekierowującą do spersonalizowanej strony głównej serwisu (*kokpit*)¹⁴.

PROJEKT OPTIMALIZACJI BLOGA 221B BAKER STREET POD KĄTEM POTRZEB UŻYTKOWNIKÓW

221B Baker Street to blog o popkulturze, który autorka artykułu prowadzi od maja 2012 roku. Utworzony jest w serwisie Blox. Jego tematyka początkowo obejmowała przede wszystkim brytyjską kulturę popularną, obecnie także amerykańskie filmy, seriale i komiksy. Nazwa nawiązuje do ikony brytyjskiej kultury popularnej – Sherlocka Holmesa, który wynajmuje słynne mieszkanie 221B na ulicy Baker Street w Londynie. Obecnie blog zawiera bogato ilustrowane screenami i zdjęciami teksty dotyczące filmów, seriali, komiksów i okazjonalnie muzyki lub innych zagadnień związanych z popkulturą. Wpisy są publikowane z różną częstotliwością. Równoległe z blogiem funkcjonuje strona *221B Baker Street* w serwisie Facebook, na której codziennie publikuję niedługie posty opisowe i multimedialne, m.in. screeny z filmów i seriali z komentarzami. Usługi oferowane przez Facebooka umożliwiają odbiorcom postów na wykonywanie czynności analogicznych do tych oferowanych przez blog, a więc przede wszystkim na komentowanie i dodawanie materiałów do ulubionych, a także udostępnianie, które w serwisie Blox funkcjonuje jedynie dzięki zainstalowaniu wtyczek społecznościowych (Blox nie posiada wewnętrznego systemu udostępniania wpisów). Ostatnio wpisy na blogu pojawiają się jedynie w przypadku konieczności opublikowania zbyt dużej ilości tekstu z dodatkiem materiałów multimedialnych, aby zmieścić je i odpowiednio rozplanować w krótkim poście na portalu społecznościowym. Jednak nawet wtedy właściwa dyskusja nawiązuje się pod linkiem na Facebooku, gdzie użytkownicy przejawiają największą aktywność. Kategorie na blogu są nieuporządkowane, a wpisy przypisywane do nich sporadycznie. W bocznej szpalcie znajduje się archiwum, które jest automatycznie wygenerowaną listą 36 miesięcy.

Ze względu na potrzebę publikowania przede wszystkim drobnych wpisów, z możliwością okazjonalnego utworzenia długiego tekstu z załącznikami, a także istotnym udziałem użytkowników w funkcjonowaniu bloga, postanowiono przenieść *221B Baker Street* na platformę przystosowaną do tego typu potrzeb – Tumblr. Serwis ten łączy formę bloga z serwisem społecznościowym, pozwalając nie tylko na tworzenie w pełni

¹⁴ Tommy, *Horror Fixxx*, [online] <http://horrorfixxx.tumblr.com/> [dostęp: 22.10.2015].

spersonalizowanych blogów z możliwością publikowania różnorodnych typów wpisów, ale także na wykonywanie na stronach szeregu interakcji właściwych serwisom społecznościowym.

W sierpniu 2012 roku utworzono związane z blogiem konto Tumblr, na którym zgromadziła się niewielka część czytelników posiadająca własne konta w serwisie (stan na 17.05.2015 – 228 osób obserwujących profil pomimo braku aktywności. Dla porównania, aktywnie prowadzony profil na Facebooku obserwuje 1460 osób). Aktywność na koncie ograniczyła się do okazjonalnego udostępniania interesujących postów innych użytkowników, od września 2014 profil jest nieużywany. Ze względu na oczywisty związek profilu z blogiem oraz obecnych na nim czytelników *221B*, najkorzystniejszym rozwiązaniem było przeniesienie bloga na istniejący już mikroblog oraz zoptymalizowanie go. Podczas projektowania architektury informacji nowego bloga kierowano się tendencjami zaobserwowanymi podczas analizy blogów *Zwierza Popkulturalnego* i *Horror Fixxx*.

Zdjęcie 3. Strona główna *221B Baker Street* przed optymalizacją

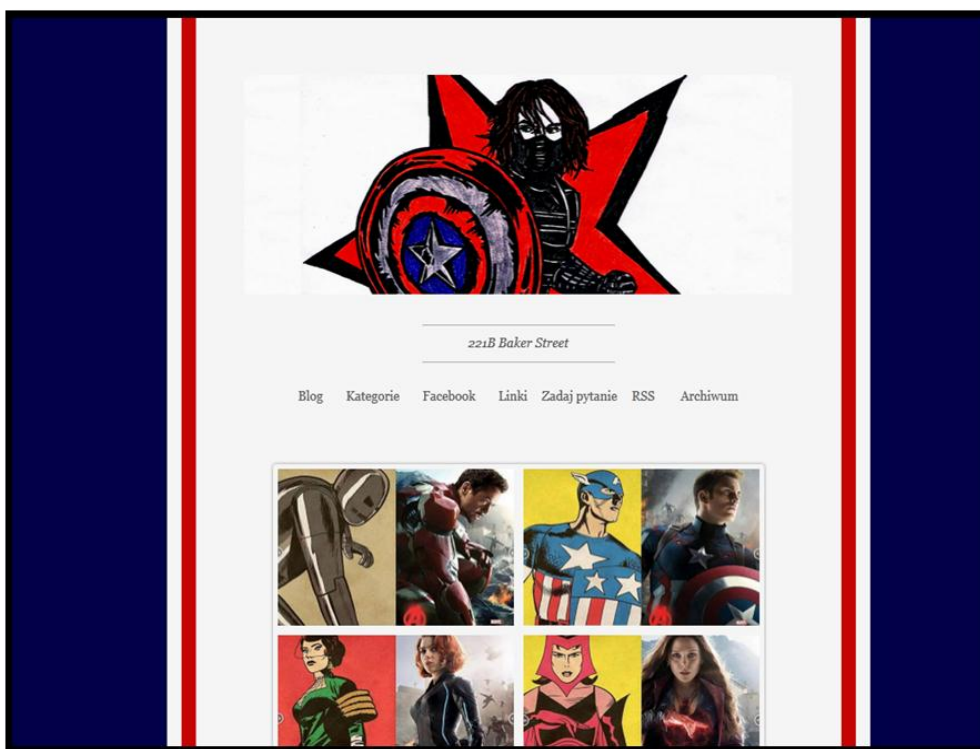
Źródło: A. Bankowicz, *221B Baker Street*, [online] <http://www.221b.blox.pl/> [dostęp: 23.10.2015].

Blog został przeniesiony pod adres <http://221b-blog.tumblr.com/> oraz włączony do zbioru materiałów obecnych już na stronie. Wpisy oryginalne stanowią niewielką część publikowanych przez autorkę materiałów, a reblogowane posty innych użytkowników

uzupełniają tematycznie i treściowo zawartość bloga, dlatego nie jest wskazane ograniczanie działalności strony jedynie do publikowania wpisów. Ważne jest jednak wyróżnienie wpisów oryginalnych – w tym celu utworzono na stronie dział *Blog*. Dotychczas zgromadzone materiały na temat filmów i seriali reblogowane od innych użytkowników serwisu Tumblr zostały uporządkowane za pomocą tagów, których lista znajduje się w dziale *Kategorie*. Obecny układ pozwala na zachowanie niezależności bloga, przy jednoczesnym umieszczeniu go wśród materiałów związanych z nim tematycznie.

Tematyka postów publikowanych na *221B* coraz bardziej zdominowana jest przez kinowe i telewizyjne adaptacje komiksów, dlatego zdecydowałam się na szablon w kolorach charakterystycznych dla jednego z najbardziej rozpoznawalnych bohaterów komiksów Marvela, Kapitana Ameryki. W nagłówku znajduje się grafika autorstwa autorki dopasowana tematycznie i kolorystycznie do szablonu. Pomimo kolorowego szablonu, pole w którym wyświetlane są wpisy jest jasne, aby zapewnić użytkownikom komfortowe warunki do czytania długich tekstów. Wszystkie informacje o stronie zostały zawarte w obrębie działów wyróżnionych pod nagłówkiem, dzięki czemu główny obszar bloga przeznaczony jest w całości na treść.

Zdjęcie 4. Strona główna *221B Baker Street* po optymalizacji

Źródło: A. Bankowicz, *221B Baker Street*, [online] <http://221b-blog.tumblr.com/> [dostęp: 23.10.2015].

Klasyfikowanie treści na Tumblr funkcjonuje w oparciu o rozbudowany system tagów, dzięki którym zawartość blogów podzielona jest na liczne, niewykluczające się kategorie. Na *221B* tagi także stanowią podstawę organizacji treści, schemat organizacyjny jest więc niedokładny, a struktura hipertekstowa z elementami hierarchii. Pod nagłówkiem znajduje się wykaz siedmiu działów nieobjętych systemem klasyfikacji treści, które stanowią źródło informacji o stronie. Pomimo obecności bocznych szpalt na analizowanych przez autorkę blogach, zdecydowano się nie umieszczać ich na *221B*. Większość materiałów zamieszczanych na stronie nie jest otwierana w osobnych oknach, ich przeglądanie odbywa się na głównej stronie lub na stronach poszczególnych tagów. Stosowane często ukrywanie dodatkowych danych na stronach pojedynczych postów w celu zwiększenia czytelności jest więc bezcelowe, efekt ten można osiągnąć jedynie ukrywając szpaltę w całym blogu. Dane znajdujące się zazwyczaj w tym polu przeniosłam do wyszczególnionych pod nagłówkiem działów.

Wyróżnione pod nagłówkiem strony oznaczone są za pomocą etykiet tekstowych. Blog zawiera tylko siedem stron wymagających oznaczenia etykietami, a ponieważ są one umieszczone w widocznym miejscu, nie jest konieczne dodawanie do etykiet elementów graficznych. Elementy Web 2.0 automatycznie wygenerowane przez Tumblr oznaczone są za pomocą ujednoliconych w całym serwisie ikon graficzno-tekstowych.

Na *221B Baker Street* najważniejsza jest nawigacja kontekstowa, która umożliwia przemieszczanie się między różnymi obszarami strony. Oparta jest ona na tagach oraz hiperłączach. Nawigację globalną stanowi siedem wyróżnionych pod nagłówkiem stron. Obecna jest także nawigacja lokalna, czyli wykaz najczęściej używanych tagów wymienionych w działach *Kategorie* i *Blog*. Rolę pomocniczego systemu nawigacyjnego pełni archiwum, które umożliwia filtrowanie zawartości strony na podstawie daty opublikowania oraz typu pliku. Wszystkie posty na blogu są szczegółowo opisywane za pomocą tagów tworzących przystosowane do przeglądania kategorie, ponadto przeglądanie treści ułatwiają pomocnicze systemy nawigacyjne. Nie jest więc konieczne instalowanie wyszukiwarki. Blog zawiera dodatkowe elementy, m.in.:

- elementy Web 2.0 serwisu Tumblr, czyli ikony umożliwiające dodawanie wpisów do ulubionych, reblogowanie, obserwowanie blogów, osadzanie,
- wtyczka Disqus. Tumblr nie posiada własnego systemu komentowania wpisów, które odbywa się jedynie poprzez dodawanie komentarzy do postów udostępnianych na własnych stronach. Komentarze są jednak istotną częścią *221B*, dlatego utworzyłam

profil na stronie dyskusyjnej Disqus oraz zamieściłam na stronie wtyczkę wyświetlającą pod każdym wpisem rozbudowany panel na komentarze,

- *askbox*. Jest to najszybsza i najwygodniejsza metoda na skontaktowanie się z autorem bloga, nie wymaga od użytkowników udostępniania swoich danych ani logowania się w serwisie. Wiadomości z *askboxa* dostarczane są bezpośrednio do skrzynki odbiorczej autora, pytania wraz z udzielonymi odpowiedziami mogą być publikowane na stronie jako post. Ponadto dostępna jest opcja wysyłania prywatnych wiadomości, wymaga ona jednak zalogowania się w serwisie,
- kanał RSS. Nie jest to niezbędny dodatek, zamieściłam go ponieważ RSS jest wygodną i powszechnie stosowaną w Internecie metodą subskrypcji stron www,
- archiwum. Tumblr tworzy rozbudowane archiwa, których upublicznianie nie jest obowiązkowe. Ze względu na możliwość filtrowania zawartości archiwum na podstawie miesiąca dodania wpisu oraz typu pliku, jest to ważny element wspomagający przeglądanie treści, szczególnie przydatny na stronach nieposiadających zainstalowanej wyszukiwarki¹⁵.

PODSUMOWANIE ZMIAN

Zoptymalizowany blog *221B Baker Street* ma strukturę hipertekstową z elementami hierarchii. Kategorie, do których przydzielane są wpisy nie wykluczają się wzajemnie, a więc schemat organizacyjny jest niedokładny. Do najważniejszych działów odsyłają proste etykiety tekstowe, a elementy Web 2.0 oznaczone zostały etykietami graficzno-tekstowymi. Nawigacja bloga oparta jest na systemie tagów, mimo to nawigacja globalna i lokalna także są obecne. Wśród dodatkowych elementów zainstalowanych na stronie znajdują się przede wszystkim wtyczki Web 2.0 serwisu Tumblr, system komentarzy Disqus, *askbox*, archiwum i kanał RSS. Szablon został uproszczony i przystosowany do aktualnej tematyki bloga, a dodatkowe elementy i informacje zostały umieszczone w łatwo dostępnych miejscach. Dzięki przeniesieniu strony na Tumblr *221B Baker Street* został umieszczony nie tylko wśród materiałów związanych z nim tematycznie, ale przede wszystkim stał się częścią sieci aktywnych blogów. Dzięki obserwującym stronę użytkownikom oraz możliwościom przeszukiwania wszystkich blogów Tumblr za pomocą tagów, strona jest łatwo dostępna dla potencjalnych użytkowników z całego świata. Liczne elementy Web 2.0 zapewniają

¹⁵ A. Bankowicz, *221B Baker Street*, [online] <http://221b-blog.tumblr.com/> [dostęp: 23.10.2015].

zainteresowanym użytkownikom możliwość uczestniczenia w życiu bloga, czego brakowało przed optymalizacją.

ZAKOŃCZENIE

Organizacja informacji w blogach o filmach i serialach zależy od wielu czynników takich jak rodzaj i tematyka publikowanych treści i wymagania użytkowników. Podczas projektowania architektury informacji należy przede wszystkim rozważyć optymalny dla bloga system organizacyjny, nawigacyjny, etykietowania i wyszukiwania, a także na podstawie analizy zachowań użytkowników wybrać odpowiednie elementy dodatkowe. W przypadku blogów ważne jest także miejsce, w którym zostaną one umieszczone. Każda platforma blogowa posiada charakterystyczne szablony i dodatki, a także gromadzi wokół siebie specyficzną społeczność. Wybór platformy, w obrębie której funkcjonować będzie blog nie może więc być przypadkowy. Przykładowo, wiele rozwiązań przystosowanych dla blogów o tematyce popkulturowej można znaleźć na platformie Tumblr, dla zaawansowanych blogerów aktywnych na wielu portalach najwygodniejsze jest założenie bloga na niezależnym serwerze. Istotną częścią projektowania blogów jest uwzględnienie elementów Web 2.0 takich jak wtyczki społecznościowe, umożliwiające użytkownikom aktywny udział w tworzeniu strony.

Miłośnicy filmów i seriali szczególnie cenią sobie możliwość wyrażania własnych opinii, dlatego blogi o tej tematyce nie mogą funkcjonować bez umożliwienia użytkownikom komentowania treści oraz bezpośredniego kontaktowania się z autorami. System organizacyjny blogów o filmach i serialach musi uwzględniać rodzaj publikowanych materiałów oraz ich tematykę, podczas dzielenia treści na kategorie należy uwzględnić przede wszystkim gatunki tematyczne oraz poszczególne tytuły. Najważniejszym rodzajem nawigacji jest nawigacja kontekstowa, która ułatwia śledzenie wpisów powiązanych tematycznie. Etykiety powinny być dostosowane do szablonu strony. Elementy Web 2.0 oraz odnośniki do zewnętrznych serwisów mogą być oznaczone za pomocą ikon, do oznaczania zawartości bloga wystarczają zazwyczaj etykiety tekstowe. Wyszukiwarka nie jest elementem niezbędnym, przydaje się głównie na blogach nieposiadających szczegółowego podziału zawartości na kategorie.

Blogi to dynamicznie rozwijająca się część sieci Web 2.0. Zapewnienie użytkownikom komfortu korzystania z bloga możliwe jest dzięki bieżącym aktualizacjom szablonu oraz struktury organizacyjnej, na podstawie monitorowania aktywności użytkowników oraz śledzenia aktualnych trendów i nowoczesnych rozwiązań na stronach innych blogerów.